Badia

Sant Feliu Sasserra

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector nord del terme municipal
Emplaçament	A 3300 metres per pista forestal de la carretera B-431 punt quilomètric 64,600

Coordenades:

Latitud:	41.95377
Longitud:	1.99677
UTM Est (X):	416854
UTM Nord (Y):	4645130

Classificació

Número de fitxa	08212 - 5
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Gòtic Modern Contemporani Popular
Segle	XVI-XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	La teulada es troba parcialment derruïda. Presenta esquerdes i esvorancs als murs, alguns amb força vegetació que els cobreix. L'arrebossat, diversos elements arquitectònics, els interiors i les bigues es troben en mal estat, impossibilitant l'accés al seu interior.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 005A00009
Autoria de la fitxa	Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa:	dl., 03/04/2006 - 02:00

Descripció

Badia està situada sobre un petit altiplà anomenat pla de Badia a la banda de ponent de la riera de Relat. Es tracta d'una masia de grans dimensions formada per un robust volum central de planta rectangular composada per planta baixa, primer pis i golfes amb teulada de doble vessant i aigües a la façana principal. Les parets de càrrega són de maçoneria de pedra amb cantonades diferenciades i murs eixamplats a la base. Al seu voltant diverses construccions annexades i independents es troben en estat de ruïna.
La façana principal està orientada al sud-est. A la planta baixa, en elevació a causa del desnivell, hi predomina una gran portalada adovellada parcialment derruïda. Al damunt un gran finestral geminat d'arc lobulat d'estil gòtic amb imposta decorada amb motius florals parcialment derruït ja que la part esquerra es troba enderrocada. A la seva dreta s'obre una finestra emmarcada amb maó. Tanca la façana les edificacions annexes i dues arcades adovellades que delimiten l'accés a la porta principal a l'edifici que es troba a la façana nord-est.
La façana nord-est presenta l'accés principal a l'edifici i diverses obertures disposades irregularment. A la planta baixa es troben diverses obertures emmarcades amb pedra on hi destaca una espitllera que li dóna un caràcter defensiu. Al primer pis i a les golfes es troben diferents obertures emmarcades amb maó.
La façana nord-oest presenta, a la part esquerra, una estructura annexa construïda amb pedra i maó fins a nivell de primer pis. S'hi accedeix pujant uns graons i s'hi troba una porta amb llinda de fusta que dóna accés a la part de l'edifici on s'hi ubiquen les tines d'emmagatzematge del vi. Poques obertures disposades irregularment emmarcades amb pedra conformen la resta de la façana.
La façana sud-oest està dominada per dues grans finestres geminades d'arc lobulat d'estil gòtic a nivell de primer pis, a les quals els hi manca la columna mitgera. Estan emmarcades amb pedra i tenen la imposta decorada amb sis motius florals. La resta de la façana, molt malmesa, presenta petites obertures disposades irregularment i emmarcades amb pedra.
Al voltant de la masia es troben diverses estructures construïdes amb pedra d'ús agropecuari que actualment es troben en estat de ruïna.

Observacions:

A la façana nord-est i a nivell de sota teulada es troba un petit sortint de pedra amb una obertura modificada, que podria haver constituït un matacà.
Segons el diccionari etimològic Alcover-Moll, BADIA podria tenir entre altres sentits el de "manat d'espigues", vigent a Borredà. També pot significar un cap o ramal de trena. El seu ètim llatí seria VITICULA (sarment o borcany enrevoltillat). Un altre significat provindiria de la reducció de ABADIA, casa on habita el rector d'un poble.

Història

La masia de Badia, també esmentada com Abadia, es troba documentada a partir de la baixa Edat Mitjana, quan pertanyia al paborde de Palau, fet que perdurà fins al segle XIII. En un capbreu de bens del priorat de Lluçà de l'any 1434 hi apareix Abadia superior Sasserra, formant part de la batllia de Relat. En un altre capbreu, en aquest cas de la cambreria de Santa Maria de l'Estany, datat entre finals del segle XIV i principis del XV apareixen unes peces de terra de la masia Abadia inferior, corresponent a la batllia del mas Serra de Sant Feliu, com a propietat del monestir. També surt reflectit en els fogatges de 1497 a la vegueria del Lluçanès i el 1553 a la vegueria del Lluçanès dins la parròquia de la Sagrera i Sant Feliu, així com en un llibre de Consueta de 1618. Uns anys abans, el 1596, quan es posa en venda la Baronia de Lluçà, els Germans Francesc i Miquel Agulló compren el castell de Lluçà i també adquireixen els masos Badia Sobirana i Badia Jussana, fins aquell moment en mans del prior.

Entre les seves propietats aquesta masia comptava amb un molí, anomenat molí de Badia, prop de la riera de Relat.

Bibliografia

AADD, Sant Feliu Sasserra. Capital històrica del Lluçanès: dels orígens als nostres dies, Centre d'Estudis del Lluçanès i Centre d'Estudis del Bages, 2003
ALCOVER/MOLL, Diccionari català, valencià, balear, 1975-1979
IGLÉSIES, J, El fogatge de 1553. Estudi i transcripció, Dalmau, Barcelona, 1981
IGLÉSIES, J, El fogatge de 1497. Estudi i transcripció, FSVC Dalmau, Barcelona, 1992
MASRAMON, R, Identificació del Castellot de Sant Feliu Sasserra, Patronat d'Estudis Ausonencs, 1983
PLADEVALL, A, Santa Maria de Lluçà. Antiga canònica agustiniana, 1997
ROCAFIGUERA, F de, El capbreu de la cambreria de Santa Maria de l'Estany de temps del cambrer Antoni Bet, Patronat d'Estudis Ausonencs, 1987

